

Po jutru se dan poznaje?

U siječnju 2008. godine ostvaren je deficit robne razmjene s inozemstvom u iznosu od 1,259 milijardi USD. Pokrivenost uvoza izvozom smanjila se je i iznosi svega 43,8%. Izvoz se je povećao, u kunskom iznosu, za 13,1% dok povećanje uvoza iznosi 26,8%. Promatramo li spomenuti deficit sa prošlogodišnjim deficitom u siječnju kada je iznosio 791 milijun USD identificiramo povećanje deficita u ovoj godini od 59%. U razdoblju siječanj 1999. godine (182 milijuna USD) i siječanj 2008. godine (1.259 milijuna USD) deficit se je povećao za 1.077 milijuna USD što odgovara prosječnoj stopi rasta deficita od 23,97%. Nadalje, pokrivenost uvoza izvozom u 1999. godini je iznosila 63.1% što se čini teško ostvarivim rezultatom u narednih nekoliko godina. Konstatirajmo: odista galopirajući rast deficita robne razmjene s inozemstvom.

Deficit robne razmjene s inozemstvom djeluje multiplikativno na stabilnost nacionalne ekonomije, s jedne strane, i, s druge strane stvara obveze prema u budućnosti sa svim svojim neizvjesnostima i, temeljem istih, rizicima.

Kada više uvozite nego izvozite tada je raspoloživi kontigent roba na domaćem tržištu (ponuda) veći upravo za iznos deficita robne razmjene s inozemstvom. Iznos deficita djeluje na smanjenje nacionalnog indeksa cijena u slučaju kada su uvozne cijene niže od domaćih cijena. Drugim riječima, uvozna orijentacija je snažan amortizer domaćih cijena. Upravo se to događa u hrvatskom gospodarstvu od 1995. godine. Istovremeno činjenica da je raspoloživo više robe od proizvedene stvara utisak većeg bogatstva nego što bi to bilo da nema deficita robne razmjene s inozemstvom. „Višak” roba omogućuje građanima da ostvaruju veći nivo blagostanja pa se, prema tome, učinci višegodišnje ekonomske politike „amortiziraju”.

Država je također velik korisnik deficita robne razmjene s inozemstvom jer u uvjetima potrošnog poreznog sustava ostvaruje značajne porezne prihode kako poreza na dodanu vrijednost tako i trošarina što joj, potom, omogućuje socijalne i investicijske projekte koje u slučaju uravnotežene robne razmjene s inozemstvom ne bi bilo moguće ostvariti. Analizu „koristi” koje ostvaruje država prezentirao sam u svom radu „Iluzija i stvarnost hrvatskog gospodarstva”.

Prema tome, inflacija u Hrvatskoj je u obrnutom razmjeru s rastom inozemnog duga odnosno veličinom prodaje obiteljskog srebra: što je veći uvoz inflacija je manja i obratno.

Razlika u inflaciji između hrvatske inflacije i Europske unije predstavlja dio troškovne i strukturne inflacije kojoj valja pridodati i rastući dio psihološke inflacije. Se to usložnja cijelu priču.

Restriktivne mjere centralne banke kojima se ograničava rast kredita rezultirat će smanjenjem potražnje koji će se manjim dijelom odraziti na smanjenje deficita robne razmjene s inozemstvom i većim dijelom na smanjenje proizvodnje domaćeg tradable sektora.

Prema tome, iz kretanja deficita robne razmjene s inozemstvom može se zaključiti da je

Po jutru se dan poznaje?

Autor Guste Santini
Utorak, 04 Ožujak 2008 22:41

Hrvatska odlučila stabilizirati cijene povećanjem deficita robne razmjene s inozemstvom i tako cijenu stabilizacije prebaciti na buduće generacije. Moguće je, nadalje, očekivati ubrzanje (akceleraciju) usporavnja domaće privredne aktivnosti što će rezultirati još većim jediničnim nacionalnim troškovima (uticaj fiksne komponente) i time povećati cijenu neizbježne stabilizacije u budućnosti.

Do sada spasonosni turizam mogao bi zakazati u 2008. godini. Činjenica da postoji „slučaj” Kosovo svakako valju uključiti u predviđanja. Ukoliko se stanje na Kosovu ne stabilizira inozemni dug bi mogao ekspandirati i izmaći kontroli ukoliko njegov rast ne amortizira prodaja obiteljskog srebra.

Zaključujem u Hrvatskoj se nastavlja postojeća ekonomska politika ma koliko ona bila dodatno ograničenje budućem razvoju.